

EMBARGO na zveřejnění: 24. února 2010, 11:00 hod. SEČ

Drogy: Musíme dělat více pro prevenci závislostí Vychází výroční zpráva Mezinárodního výboru pro kontrolu drog (INCB)

PRAHA, 24. února 2010 (Informační centrum OSN) – Společnost musí věnovat náležitou pozornost prevenci zneužívání drog, uvedl dnes ve Vídni **Mezinárodní výbor pro kontrolu drog (INCB)** při oficiální prezentaci své výroční zprávy za rok 2009.

První kapitola je věnována primární prevenci drog, tedy snižování zneužívání drog lidmi, kteří je neberou nebo jim ještě závažným způsobem nepropadli. Zpráva INCB upozorňuje na řadu významných důvodů, proč se musí společnost na prevenci zneužívání drog důkladněji zaměřit. Z pohledu jednotlivce není pochyb o tom, že i jediné požití drogy může mít nepředvídatelné vážné následky. Z celospolečenského hlediska pak zneužívání drog vede ke značným ekonomickým ztrátám způsobeným vysokými náklady na potírání tohoto problému, na sociální a zdravotní péči a náklady spojenými se ztrátou produktivity. Podle nejnovějších údajů Světové zdravotnické organizace lze přibližně jedno procento všech onemocnění na světě přičíst na vrub užívání drog. V rozvojových zemích je to až 2,3 procenta všech onemocnění.

Zpráva INCB uvádí, že míra užívání návykových látek je vyšší u dospívajících a mladých dospělých. V minulosti platilo, že mladý člověk, který drogy nezačal užívat v průběhu dospívání, s tím pravděpodobně nezačne ani v pozdějším věku. Nyní ale v řadě zemí roste počet mladých dospělých, kteří drogu okusili poprvé. Obecně má totiž na užívání drog podstatný vliv sňatek a založení rodiny. K tomu ale dnes dochází v mnoha zemích později. Dalším novým trendem je růst počtu mladých žen užívajících drogy.

Strategie drogové prevence

Strategie primární prevence musí mířit na celou populaci, protože jen takovým způsobem lze dosáhnout snížení poptávky po drogách a zároveň identifikovat skupiny lidí, které nejsou dostatečně podchyceny.

Zpráva předkládá strategie primární prevence pro celé období lidského života a zdůrazňuje, že prevence musí začít už u budoucích rodičů zlepšováním jejich vědomostí o škodlivých účincích drog, alkoholu a tabáku během těhotenství.

Primární prevence pro pozdní fázi dětství musí vycházet především z rodiny. Pro prevenci v raném dospívání je podle INCB důležité vzdělávání a výchova ve škole. Školní modely protidrogové výchovy, které se nejlépe osvědčují, jsou založeny na přesné a vyvážené informovanosti o rizicích drog a následcích jejich užívání. To vše v kontextu objevování sociálních vlivů a učení se klíčovými dovednostem, jako je zvládání problémů, rozhodování se, kritické myšlení a asertivita.

Nejlepším místem pro šíření informací o škodlivosti drog starším dospívajícím a mladým dospělým jsou zábavní podniky - noční kluby, diskotéky, bary a hudební festivaly. Taková prevence vyžaduje především srozumitelné poselství zdůrazňující zdraví a bezpečnost.

Posilování kapacit primární prevence na úrovni států

Je prokázáno, že strategie primární prevence má výrazný potenciál snižovat poptávku po drogách. Pro naplnění tohoto potenciálu však musí vlády států tyto strategie vyvést ze stínu jiných strategických opatření. Zpráva INCB považuje snižování nabídky drog za zásadní součást celkového plánu na

potírání problému drog ve společnosti. Snížení nabídky vede k růstu cen, čili k horší dostupnosti. Snížená nabídka pak snižuje poptávku. Platí to ale i obráceně.

Zpráva INCB vyzývá vlády, aby se primární prevenci dostalo náležitého místa vedle prevence sekundární, která dominuje diskusím posledních let. Přestože je nutné se i nadále zabývat potřebami těch, kteří mají s užíváním drog vážné problémy, propagace **NEužívání** drog má také bezpochyby jednoznačně pozitivní přínos.

Podle INCBV ale primární prevence pouze na úrovni vlád nestačí. Nutná je spolupráce nevládního sektoru a dalších hráčů. I přes omezené zdroje by vlády měly věnovat pozornost nejen mladým, kteří drogy berou, ale stejně tak těm, kteří je neberou.

Zneužívání drog v Evropě

Zneužívání některých drog se v řadě zemí drží na stejné úrovni, v některých zemích klesá. Ve Velké Británii a Španělsku zaznamenali pokles spotřeby konopných látek a kokainu. Konzumace kokainu je stabilní či klesá v Rakousku, Německu či Švýcarsku, zvyšuje se naopak ve Francii a Irsku. Užívání amfetamínů a MDMA (*extáze*) je stabilní nebo klesá. V Dánsku, Španělsku a v omezené míře i ve Velké Británii ale uživatelé tyto drogy nahrazují kokainem.

Evropa je nadále největším trhem pro hašiš. Nejvíce na světě ho za loňský rok zadrželi ve Španělsku. Evropa je jedinou oblastí, kam se rostliny konopí pašují z jiných regionů, zejména z Afriky a Asie. Kanabis se ale zároveň v řadě zemí Evropy pěstuje. Ve východní Evropě je to zejména v Albánii, Bulharsku a Srbsku. K nárůstu pěstování došlo v Německu, ve Švýcarsku se celková pěstební plocha naopak snížila. Důsledné prosazování zákona v Nizozemí vedlo k poklesu kvality a zvýšení ceny kanabis na tamním trhu.

Podstatně se snížil počet zadržených zásilek kokainu v Západní Evropě, zvýšilo se ale pašování přes východní Evropu. Největším odhaleným nákladem bylo 381 kg kokainu ve Slovinsku. Na Slovensku pak bylo zadrženo 164 kg tekutého kokainu. V této zásilce byl kokain rozpuštěn na hustou tekutinu a naplněn do lahví, jež byly deklarovány jako červené víno.

Posiluje východoevropský černý trh s opiáty, zejména v Albánii, Bělorusku, Chorvatsku, Moldávii, Ruské federaci a v zemích podél tzv. Balkánské cesty. Nejvíce heroínu bylo zadrženo ve Velké Británii, Itálii a Německu. Zásilky odcházely nejčastěji z Nizozemí, Turecka, Belgie a Pákistánu. V roce 2008 představoval heroín 92 procent veškerých zadržených opiátů ve střední a východní Evropě. Tato droga se většinou pašuje v automobilech a vlacích, avšak stále více se začíná ze střední a východní Evropy přepravovat i letecky na západ kontinentu.

Celá zpráva a veškeré tiskové materiály budou publikovány v den zveřejnění (**24. února 2010, 11 hod. SEČ**) na internetové stránce INCB www.incb.org/incb/annual_report.html

Tištěná verze zprávy a tiskové materiály jsou již nyní k dispozici v Informačním centru OSN v Praze.

Kontaktujte, prosím, Barboru Krutákovou na telefonním čísle 257 199 831 nebo na emailu Barbora.Krutakova@osn.cz

Na vyžádání vám můžeme celou zprávu a tiskové materiály zaslat ve formátu pdf.

UNITED NATIONS PRESS RELEASE

UNIC/2010, 22. února 2010

Telefon 257 199 831, info@osn.cz, www.osn.cz